

ת"פ 17095/11/15 - מדינת ישראל נגד דניאל איתי שילוני, דוד ריפמן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 17095-11-15 מדינת ישראל נ' שילוני ואח'

בפני כב' השופטת ג'ויה סקפה שפירא

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמים 1. דניאל איתי שילוני

2. דוד ריפמן

ב"כ המאשימה: גב' הדס עמיר, מתמחה

ב"כ הנאשם: עו"ד יאיר גולן

גזר דין לנאשם 1

כללי

1. הנאשם 1 (להלן: "הנאשם") הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ובעבירה של מרמה והפרת אמונים.

2. הנאשם שימש פקיד עזר ברשם החברות והיה ממונה, בין היתר, על קבלת המסמכים הנדרשים לרישום חברה וכן על קבלת שובר תשלום אגרה בסך ₪ 2,491 הנדרשת לצורך הרישום. הנאשם מעל בכספי האגרות ושלשל לכיסו סכום של כ-₪ 480,000.

שיטת המרמה פעלה כלהלן: עם הגעת פונה בבקשה לרישום חברה, הנאשם נהג למסור לו שובר ריק לתשלום אגרת הרישום בבנק הדואר. הנאשם מסר לקלדנית פרטים כוזבים לגבי השובר (למשל מספר האסכמתא) והיא הזינה אותם למחשב. עם הגעת פונה נוסף לרישום חברה, נהג הנאשם למסור לו שובר לתשלום האגרה, והציע לפונה הנוסף כי ישלם עבורו את האגרה בבנק הדואר, על מנת לחסוך לו את ההמתנה בתור. הפונה הנוסף מסר לנאשם סכום מזומן בגובה אגרת הרישום, והנאשם החזיר לפונה הנוסף את השובר המשולם של הפונה הראשון תוך שיצר מצג שווא, כאילו השובר שולם לטובת הפונה הנוסף. הנאשם שלשל את הכסף המזומן שקיבל לכיסו ורשם את שתי החברות- האחת על פי הפרטים הנכונים של השובר והאחרת- על פי פרטים כוזבים. הנאשם נהג כך, תוך שניצל את ידיעתו כי המערכת הממוחשבת של רשם החברות אינה מקשרת בין פרטי שובר התשלום הפיזי שנמסר לפונה, לפרטים הפיקטיביים שביקש מהקלדנית להזין למחשב. הנאשם נהג כך שוב ושוב בין השנים 2009-2011.

בנוסף, בכעשר הזדמנויות שונות, במהלך שנת 2011, מכר הנאשם לנאשם 2, שעבד בחברה שסיפקה שירותים משפטיים לעורכי דין ורואי חשבון, שוברי אגרה משולמים שהתקבלו על ידו במרמה שתוארה לעיל, תמורת ₪ 1,250 לשובר, כמחצית מהסכום הנקוב בהם. הנאשם שלשל לכיסו את הכסף שקיבל מנאשם 2 תמורת השוברים. הנאשם 2

עמוד 1

רכש את השוברים באמצעות כספים שקיבל מלקוחותיו ואת היתרה שלשל לכיסו. בדרך זו קיבל הנאשם 2 במרמה סך של כ-12,000 ₪.

3. הצדדים הציגו הסדר דיוני במסגרתו כתב האישום תוקן והוסכם כי הנאשם יודה בו, יורשע, יוגש בעניינו תסקיר שירות המבחן, וכי עד מועד שמיעת הטיעונים לעונש יחזיר לקופת המדינה סך של 200,000 ₪. אין הסכמה עונשית בין הצדדים.

4. תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם מלמד, כי הוא בן 47, נשוי בשנית ואב לשלושה ילדים מנישואיו הראשונים ועובד כמנהל מכירות בחברה. הנאשם גדל במשפחה מתפקדת, בוגר שתיים-עשרה שנות לימוד ושירות צבאי מלא בצה"ל. בגיל שמונה-עשרה היה הנאשם מעורב בתאונת דרכים בה נגדם והוא נשפט לעונש של עבודות שירות תוך כדי שירותו הצבאי. הנאשם נישא לראשונה לאם ילדיו והם היו נשואים במשך כתשע-עשרה שנים עד לגילוי העבירות בתיק הנוכחי. הנאשם וגרושתו נפרדו בעקבות ביצוע העבירות. הנאשם עבד ברשם החברות כשלוש-עשרה שנים ופוטר עקב ביצוע העבירות. אין לו עבר פלילי קודם והוא לקח בפני שירות המבחן אחריות מלאה על ביצוע העבירות, תוך שתיאר כי במקביל חי אורח חיים ראוותני, שכלל נסיעות רבות לחו"ל לצרכי הימורים ושימוש בסמים קשים. לאחר גילוי העבירות והתוצאות שבאו בעקבותיהן, הנאשם חווה משבר קשה. עם זאת הוא הצליח להפסיק את השימוש בסמים ואף מסר בדיקת שתן נקיה בשירות המבחן. שירות המבחן העריך, כי ברקע לביצוע העבירות, מעבר לאפשרות להרוויח כסף רב בקלות, חסכים רגשיים ודרך שמצא הנאשם לפרוק עול. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם התקשה לדחות סיפוקים והתקשה אף לבחון את מעשיו באופן אחראי. ההליך המשפטי מהווה עבורו גורם מרתיע ומציב גבול והוא הביע נכונות לטיפול.

התרשמות קצינת המבחן היא כי כיום לנאשם יכולות טובות יותר מבעבר לבחון את מעשיו באופן ביקורתי והוא בעל כוחות להתנהלות תקינה ואף שיקם את חייו לאחר גילוי העבירות. שירות המבחן המליץ, שכל הקלה בעונשו של הנאשם מעבר לעונש של מאסר בפועל, תותנה בהחזרת סכום הכסף במלואו, ובמקרה כזה, המליץ על מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וצו מבחן למשך שנה, שיאפשר לנאשם להשתתף בהליך טיפולי.

5. המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין שנתיים לבין ארבע שנות מאסר בפועל ולצדד מאסר מותנה וקנס משמעותי וביקשה למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם ולגזור עליו שתי שנות מאסר, מאסר מותנה וקנס של 50,000 ₪. ב"כ המאשימה הדגישה את מידת הפגיעה בערכים המוגנים על ידי העבירות שביצע הנאשם וכן את התחכום שבמרמה, את חלקו הגדול של הנאשם ביצירתה של המרמה ואת סכומי הכסף הגדולים שגרף בעקבותיה.

6. ב"כ הנאשם ביקש לגזור על הנאשם עונש של שישה חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה, מבחן ולאפשר לנאשם להשלים את החזרת מלוא הסכום שקיבל במרמה בתשלומים. ב"כ הנאשם עתר לעונש זה בין אם מדובר בעונש המצוי בתוך המתחם ובין בשל כך שקיימת, לטענתו, הצדקה לחרוג מן המתחם. ב"כ הנאשם הדגיש את המשבר האישי הקשה שחווה הנאשם בעקבות גילוי העבירות ואת המהפך שהתחולל בחייו לאחר המשבר. ב"כ הנאשם ביקש לתת משקל מכריע לחלוף הזמן המשמעותי מאז ביצוע העבירות ולשיהוי הגדול בהגשת כתב האישום, שנבע כל כולו כתוצאה מהתנהלות המאשימה ותמך את עמדתו העונשית בפסיקה.

מטעם ההגנה הוגשו תעודת שחרור של הנאשם מצה"ל, מכתב שכתבה בת זוגו ומכתב המלצה מאת מעסיקו הנוכחי.

7. הנאשם בדברו האחרון הביע צער חרטה ובושה על מעשיו וביקש להתחשב בכברת הדרך הארוכה שעשה מאז ביצוע העבירות ובפרק החדש והנורמטיבי שפתח בחייו ולא "להחזירו לאחור", כלשונו.

8. להשלמת התמונה אוסיף, כי הנאשם 2 נדון לעונש של 250 שעות שירות לתועלת הציבור, מאסר מותנה וקנס בסך 13,000 ₪, לאחר שהודה במסגרת הסדר טיעון בריבוי עבירות מרמה שיוחסו לו בכתב האישום, והמאשימה הסכימה להגביל את עצמה בטיעוניה לעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות.

קביעת מתחם העונש ההולם

9. מעשיו של הנאשם פגעו פגיעה קשה בסדר הציבורי ובניהול התקין של הרשות השלטונית, זאת מעבר לפגיעה החומרית-כלכלית. פגיעה שכזו היא בעלת השלכות רוחביות על אמון הציבור ברשויות המנהל הציבורי, בעובדיהן ובתקינותו של ההליך המנהלי.

10. מדובר בעבירות שבוצעו על פני תקופה ארוכה של כשלוש שנים, תוך תכנון ובתחכום רב. מעשי המרמה של הנאשם הונו גם את הרשות שבה עבד וגם את האזרחים שביקשו לקבל את שירותיה. כל העבירות בוצעו באופן שבו הנאשם הפעיל עובדת אחרת, הקלדנית שהקלידה את השוברים. מקצתן של העבירות בוצעו בצוותא, יחד עם הנאשם 2, ואולם הנאשם הוא שהגה את השיטה המתוחכמת שאיפשרה לו לשלוח יד בקופה הציבורית במשך תקופה ארוכה, תוך שניצל את תפקידו ואת היכרותו עם המערכת הממוחשבת של הרשות ועם פירצה שהייתה ידועה לו במערכת זו.

11. למען הסר ספק יש לומר, כי לא ניתן להשוות בין חלקו של הנאשם 2 בעבירות לחלקו של הנאשם. מעשיו של נאשם 2 היו זניחים ביחס למעשיו של הנאשם שהגה את שיטת המרמה, השתמש בה לאורך תקופה ארוכה יותר וגרף לכיסו סכומים משמעותיים במידה רבה מאלה שקיבל לעצמו הנאשם 2.

12. סכומי הכסף שקיבל הנאשם במרמה הם גבוהים מאד, קרוב לחצי מיליון שקלים, שפחות ממחצית מהם, 200,000 ₪, הושבו עד כה לקופה הציבורית, הגם שחלפו כשש שנים מאז השלמת העבירה האחרונה.

13. עיון בפסיקה מלמד, כי בעבירות דומות הוטלה ענישה מגוונת. לצד עונשי מאסר משמעותיים שהוטלו בחלק גדול מהמקרים (ראו למשל רע"פ 4184/15 בקלה נ' מדינת ישראל (18.6.15); ע"פ 6573/12 גרשון נ' מדינת ישראל (3.3.16); ע"פ 3541/11 מדינת ישראל נ' פריג' (18.9.11); ע"פ 4985/13 חבר נ' מדינת ישראל (20.8.14); רע"פ 8529/12 עקל נ' מדינת ישראל (18.12.12); ע"פ 5810/13 לוי נ' מדינת ישראל (22.12.13); ת"פ (מחוזי חיפה) 7162/08 מדינת ישראל נ' סיני (14.4.10); ת"פ (מחוזי חיפה) 10395-08-11

מדינת ישראל נ' פלוני (4.3.12); ע"פ (מחוזי ירושלים) 8885/04 **רוזנצוויג נ' מדינת ישראל (25.7.05)**, ניתן למצוא גם מקרים ספורים, חריגים, בהם נגזרו על עובדי ציבור שסרחו ושלחו ידם בכספי ציבור בהיקפים דומים, גם עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות (ראו למשל ע"פ 6887/16 **בסר נ' מדינת ישראל (26.4.17)**; ת"פ (מחוזי נצרת) 1012/07 **מדינת ישראל נ' מאיר (28.10.08)**). מכל מקום, הפסיקה שבה והדגישה את החומרה היתרה שבעבירות שחיתות בהן מעורבים עובדי ציבור ואת הצורך להחמיר עם מי שניצלו את תפקידם ומעמדם כמשרתי הציבור, על מנת להפיק לעצמם רווח אישי.

14. לנוכח האמור לעיל, ובשים לב לנסיבות ביצוע העבירות ומידת הענישה הנוהגת, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם מתחיל בשמונה- עשר חודשי מעשר בפועל ומגיע עד לארבעים ושניים חודשי מאסר בפועל, ולצדם עונשים נלווים של מאסר מותנה וקנס.

15. משעה שמדובר בעבירות שבוצעו, בעיקרן, מתוך מניע כלכלי, ישנה חשיבות רבה להטלת ענישה משמעותית בעלת היבט כלכלי, בהיקף שאינו נופל מהיקף העבירות, על מנת להבהיר כי ביצוע העבירות אינו כדאי. עם זאת, בקביעת מתחם הקנס ההולם, אתחשב, בהתאם למצוות סעיף 40 לחוק העונשין התשל"ז-1977, גם במצבו הכלכלי של הנאשם כפי שהשתקף מתוך תסקיר שירות המבחן ובמהלך הדיונים שהתקיימו לפני. לנוכח האמור לעיל, מתחם הקנס ההולם את מעשיו של הנאשם נע בין 100,000 ₪ ל- 300,000 ₪.

קביעת העונש המתאים לנאשם

16. הנאשם בן 47 ואין לו הרשעות קודמות. לזכותו אשקול את הודאתו ולקיחת אחריות מלאה בפני בית המשפט ובפני שירות המבחן.

17. שיקול נוסף לקולא הוא חלוף הזמן מאז התקופה שבמהלכה בוצעו העבירות, בשנים 2009-2011. אין חולק כי הנאשם נעצר בשנת 2011 והודה באופן מיידי במעשיו, כי החקירה הסתיימה זמן קצר לאחר מכן וכי כתב האישום הוגש רק בחודש נובמבר 2015, בחלוף כארבע שנים ממועד העברת תיק החקירה לפרקליטות, מבלי שנעשתה כל פעולת חקירה נוספת.

מדובר בשיהוי ניכר שראוי לתת לו משקל מקסימלי, ואולם בהתאם להוראות סעיף 40א(10) לחוק העונשין, מדובר בשיקול שבא לביטוי בתוך מתחם העונש ההולם והוא כשלעצמו, אינו מאפשר חריגה ממנו.

בשים לב לחומרתן של העבירות ולמידת הפגיעה שבהן בטוהר המידות בשירות הציבורי ובתדמיתו של השירות הציבורי, לא סברתי כי השיהוי עולה כדי הגנה מן הצדק, שעשויה הייתה להצדיק סעד אפשרי של סטייה ממתחם העונש ההולם (לסעדים האפשריים בעקבות קבלת טענה של הגנה מן הצדק ראו ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ' פ"ד** נב(6) 776, בעמ' 808).

18. עוד יש לשקול לקולא את המחיר האישי הכבד ששילם הנאשם כתוצאה מביצוע העבירות-גירושו מאשתו, הנתק

מילדיו, פיטוריו מעבודתו והמשבר הנפשי שחווה בעקבות אלה. באלה יש כדי להוות מידה מסוימת של ענישה לנאשם. חרף השבר הגדול, הנאשם הצליח לשקם את עצמו בכוחות עצמו- נגמל מסמים קשים שבהם עשה שימוש, הפסיק לקיים אורח חיים ראוותני ופורץ גבולות, החל לעבוד בעבודה קבועה ומקיים זוגיות חדשה. הדברים עולים גם מתוך תסקיר שירות המבחן וגם מתוך מכתבה הנוגע ללב של זוגתו של הנאשם.

19. שיקומו של הנאשם בכוחות עצמו הוא נתון רב חשיבות שיש בו, במקרה דנן, כדי להצדיק חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם, כמתאפשר לפי סעיף 40 לחוק העונשין התשל"ז-1977, וזאת על מנת לאפשר לנאשם להמשיך בתהליך שבו החל.

אני ערה לכך שמשעה שבית המשפט עושה שימוש בסמכותו לפי סעיף 40 הנ"ל, ישנה ציפייה כי החריגה ממתחם העונש הולם המתחיל במאסר בפועל תהיה חריגה איכותית, בדמות שינוי ברכיב העונש המרכזי, ולא רק חריגה כמותית. עם זאת סברתי, כי משעה שמדובר בעבירות שעניינן פגיעה בטוהר המידות בשירות הציבורי על ידי עובד ציבור ששלח ידו בקופה הציבורית וקיבל במרמה סכום גדול מאוד של כחצי מיליון ₪ שרובו טרם הושב, העונש המתאים אינו יכול לסבול תוצאה אחרת מאשר מאסר בפועל, גם לנוכח קיומם של שיקולי שיקום משמעותיים. לפיכך החריגה ממתחם העונש ההולם במקרה דנן תתבטא במשך המאסר בפועל שאגזור על הנאשם.

20. אוסיף, כי גם המלצת שירות המבחן היא, כי כל הקלה מעבר למאסר בפועל תותנה בהחזרת מלוא הסכום שקיבל הנאשם במרמה.

עד למועד גזר הדין החזיר הנאשם סכום של 200,000 ₪, כפי שהוסכם במסגרת ההסדר הדיוני, ולא הובאה על ראייה על השבת סכום כלשהו מעבר לכך. יש להדגיש כי הסכום הוחזר מספר חודשים לפני מועד שמיעת הטיעונים לעונש, ולאחר ששולם לא עשה הנאשם מאמץ להחזיר ולו שקל אחד נוסף מכספי העבירות וממילא לא החזיר את הסכום המלא שקיבל במרמה, לא כל שכן בערכים ריאליים.

21. לדברים אלה משמעות גם בקביעת גובה הקנס. משעה שמדובר בכספים שנגנבו מקופת המדינה קשה לשוח במושגים של "פיצוי", ואולם לטעמי, על הקנס לגלם, לכל הפחות, השבה של מלוא הסכום שבו שלח הנאשם ידו. דא עקא שמשום מה, המאשימה ביקשה לגזור על הנאשם קנס של 50,000 ₪ בלבד. הגם שסכום זה נופל מגובה הקנס המצוי במתחם הקנס ההולם, לא מצאתי להחמיר עם הנאשם מעבר לעתירתה של המאשימה.

22. לנוכח האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. עשרה חודשי מאסר בפועל.

ב. שמונה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירה לפי סימנים ו' וז' לפרק יא' לחוק העונשין התשל"ז-1977 למעט עבירה לפי סעיף 432 לחוק.

ג. קנס בסך 50,000 ₪ או חמישה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם
ב- 20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.12.17 והבאים עד ל- 10
בכל חודש עוקב.

23. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

24. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ט"ו אלול תשע"ז, 06 ספטמבר 2017, במעמד הצדדים.